

Sp. 685. Tillaga til þingsályktunar [417. mál]

um móttöku sjónvarpsefnis frá fjarskiptahnöttum.

Flm.: Gunnar G. Schram, Friðjón Þórðarson, Birgir Ísl. Gunnarsson.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að gera sem fyrst ráðstafanir til þess að unnt verði að hefja móttöku sjónvarpsefnis frá fjarskiptahnöttum Evrópuþjóða hér á landi og undirbúa útsendingu slíks efnis með dreifikerfi íslenska sjónvarpsins.

Greinargerð.

Þegar eru hafnar sendingar sjónvarpsefnis frá fjarskiptahnöttum í Evrópu sem unnt er að taka á móti hér á landi með litlum tilkostnaði. Munu slíkar sendingar aukast mjög á næstu árum. Það er því orðið tímabært að hyggja að því á hvern hátt við Íslendingar getum best notfært okkur þá miklu möguleika sem felast í þessari nýju tækni.

Það er eðlilegt að ríkisstjórnin hafi forustu um stefnumótun og undirbúning aðgerða á þessu sviði, að svo miklu leyti sem atbeini ríkisstofnana er þar nauðsynlegur.

Það er efni þessarar þingsályktunartillögu að vekja athygli á þessari þróun sem í raun felur í sér gjörbyltingu í sjónvarps- og fjarskiptamálum hvað Íslendinga varðar, sem og aðrar þjóðir. Jafnframt telja flutningsmenn æskilegt að gerðar verði sem fyrst ráðstafanir til þess að unnt verði að hefja móttöku sjónvarpsefnis hér á landi sem sent er frá fjarskiptahnöttum og verði þar um sem víðtækast val að ræða.

Ýmsir áhugaverðir kostir til móttöku sjónvarpsefnis koma til álita. Skal þeirra getið hér og um þá fjallað skv. upplýsingum sem fengnar eru m. a. frá Gústav Arnar, yfirverkfræðingi Pósts og síma.

Þegar eru hafnar sendingar á sjónvarpsefni frá fjarskiptahnöttum Póst- og símamála-samtaka Evrópu, ECS-1 og ECS-2, sem unnt er að ná með litlum tilkostnaði hér á landi. Eru það sjónvarpsdagskrár frá Bretlandi, V-Þýskalandi, Frakklandi, Svisslandi, Hollandi, Belgíu og Ítalíu. Unnt er að taka á móti sjónvarpsefni þessu öllu hér á landi. Til þess þarf móttökustöð með um 4 metra loftneti. Mun kostnaðurinn við slíka stöð vera um 1—2 millj. króna. Að auki yrði nokkur kostnaður vegna fjarskiptasendinganna og þess dagskrárefnis sem á móti væri tekið.

Þar sem fjarskiptahnettir þessir eru frá Póst- og símamálasamtökum Evrópu yrði móttaka og dreifing efnis að vera í höndum Pósts og síma hér á landi. Dreifa mætti dagskránum um dreifikerfi íslenska sjónvarpsins á þeim tíma sem dagskrá þess er ekki send út eða með kapalkerfum.

Þess má geta í þessu sambandi að Norðmenn, Finnar, Frakkar, Svisslendingar og Vestur-Þjóðverjar taka við sendingum sjónvarpsefnis frá fjarskiptahnöttum þessum, m. a. sameiginlegri menningardagskrá sem Frakkar, Belgar og Svisslendingar standa að. Norðmenn taka t. d. á móti þeirri dagskrá og hefur hún fengið góðar undirtektir þar í landi. Þá eru nú sendar út tvær breskar sjónvarpsdagskrár frá ECS-1 sem nást vel hér á landi og sú þriðja er í undirbúningi. eru það allt einkastöðvar sem að þeim standa. Vegna tungumálsins sýnast þetta vera áhugaverðir kostir.

Í öðru lagi er að nefna þá sjónvarpshnetti sem senda munu beint til notenda án þess að nokkrar greiðslur þurfi að koma fyrir (Direct Broadcasting Satellites). Sendingar á sjónvarpsefni frá þremur slíkum hnöttum munu hefjast á næstu mánuðum og nást þær sendingar allar hér á landi. Til móttökunnar þurfa menn þó allstór móttökuloftnet, allt frá 4 til 6 metra. Fyrstu sendingarnar af þessu tagi munu hefjast í september 1985 um gervihnöttinn TV-Sat sem er eign vestur-þýska ríkisins. Er ráðgert að tveimur dagskrám verði sjónvarpað frá honum.

Í nóvember 1985 er ráðgert að sjónvarpssendingar hefjist frá hnetti sem verða mun í eigu franska ríkisins, TDF-1. Munu þrjár rásir fyrir sjónvarpssendingar verða í þeim hnetti.

Í ágúst 1986 er síðan ráðgert að sendingar hefjist frá breska sjónvarpshnettinum Unisat. Er sá hnöttur í eigu ýmissa aðila á Bretlandi. Áform eru uppi um að sjónvarpa m. a. dagskrám BBC um þennan hnött en ekki mun það enn fullákveðið.

Á móti sjónvarpssendingum frá þessum hnöttum geta allir sjónvarpseigendur tekið endurgjaldslaust komi þeir sér upp nauðsynlegum loftnetsbúnaði. Dreifa mætti slíku efni einnig eftir kapalkerfum frá sameiginlegri móttökustöð sveitarfélaga eða annarra aðila þætti það hagkvæmara.

Síðast en ekki síst skal hér minnst á þau áform sem uppi hafa verið innan Norðurlandaráðs um sameiginlegar sjónvarpssendingar á Norðurlöndum frá sjónvarpshnetti þeim sem nefndur hefur verið NORDSAT. Umræður um mál þetta hafa staðið í mörg ár en endanlegar ákvarðanir enn ekki verið teknar. Er enn allt á huldu um framtíð þess fyrirtækis.

Þá eru uppi hugmyndir um það að hefja tilraunasendingar norska sjónvarpsins hingað til lands í sumar. Yrðu það sendingar frá fjarskiptahnettinum ECS-2 en í honum hafa Norðmenn leigt rás til þess að senda sjónvarpsefni til Svalbarða og olúpalla á landgrunni Noregs. Mundu þær sendingar geta náð hingað til lands og unnt að senda þær út um dreifikerfi sjónvarpsins utan útsendingartíma þess.

Svo sem hér hefur komið fram er þegar unnt að hefja móttöku erlends sjónvarpsefnis hér á landi með litlum tilkostnaði. Á næstu missirum munu mjög aukast þeir kostir sem við eigum vöð á í þessum efnum. Það er bæði sjálfsagt og eðlilegt að stjórnvöld beiti sér fyrir því að landsmenn geti nýtt sér þessa möguleika að svo miklu leyti sem atbeini þeirra þarf hér að koma til. Með þingsályktunartillögu þessari er verið að undirstrika hvílík bylting er að eiga sér stað í Evrópu í þessum efnum um þessar mundir og benda á þá kosti sem okkur Íslendingum standa opnir á þessu sviði fjölmiðlunar.